

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

05 квітня 2024 року

м. Хмельницький

№ 72/ 06 - рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), за результатами проведеного аналізу рішень органів місцевого самоврядування Вінницької області, на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням проведено дослідження ринку вивезення твердих побутових відходів (з 01.01.2020 до 30.08.2023) та ринку збирання та перевезення побутових відходів (з 30.08.2023) (далі - вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів) в межах територій населених пунктів, які підпорядковані Агрономічній сільській раді Вінницького району Вінницької області, на предмет додержання вимог законодавства про захист економічної конкуренції органом місцевого самоврядування.
- (2) За результатами проведеного дослідження Відділенням виявлена бездіяльність (до 01.05.2021 Агрономічної сільської ради, а з 01.05.2021 Агрономічної сільської ради в особі виконавчого комітету) ([REDACTED]), яка полягає у не проведенні конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів в територіальних межах Агрономічної територіальної громади Вінницького району Вінницької області, з огляду на наступне.

2. ОРГАН, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (3) Агронамічна сільська рада Вінницького району Вінницької області ([REDACTED]) утворена відповідно до Конституції України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», в своїй діяльності керується Конституцією України й чинним законодавством України, включена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування.
- (4) Агронамічна сільська рада є повноважним представником Агронамічної територіальної громади, до складу якої входять населені пункти: с. Агронамічне, с. Медвеже Вушко, с. Бохоники, с. Ільківка, с. Горбанівка, с. Рівець.
- (5) Виконавчий комітет Агронамічної сільської ради утворений рішенням першої сесії Агронамічної сільської ради восьмого скликання «Про утворення виконавчого комітету ради, визначення його чисельності та затвердження персонального складу» від 12.11.2020 № 12, є структурним підрозділом Агронамічної сільської ради та діє в складі ради, але не є окремою юридичною особою.
- (6) Відповідно до вищезазначеного рішення, виконавчий комітет Агронамічної сільської ради є виконавчим органом Агронамічної сільської ради, який утворюється нею на строк її повноважень.
- (7) Відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Агронамічна сільська рада та виконавчий комітет Агронамічної сільської ради входять до системи місцевого самоврядування.
- (8) Згідно зі статтею 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Агронамічна сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (9) Статтею 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виконавчі органи рад, які відповідно до Конституції України та цього Закону, створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.
- (10) Відповідно до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є, зокрема, їх виконавчі комітети. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (11) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (12) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Агронамічної сільської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Закон України «Про відходи» та інші нормативно-правові акти, які діяли у період чинності цього Закону

- (13) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що, зокрема, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати

- негативний вплив на конкуренцію.
- (14) Поводження з побутовими відходами в Україні здійснюється відповідно до державних норм і стандартів. Ці правила закріплені у законах України «Про житлово-комунальні послуги», «Про відходи» (був чинний станом на 01.01.2020 та втратив чинність 09.07.2023 на підставі Закону України № 2320-IX від 20.06.2022) та «Про місцеве самоврядування в Україні».
 - (15) Згідно з Законом України «Про відходи» поводження з відходами – це дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
 - (16) Відповідно до Закону України «Про відходи» послуги з поводження з побутовими відходами – послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування. Статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуги з поводження з побутовими відходами є комунальними послугами, які, у свою чергу, належать до житлово-комунальних послуг.
 - (17) Статтею 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з поводження з побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України. Критерієм якості послуг з вивезення побутових відходів є дотримання графіка вивезення побутових відходів, дотримання правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, дотримання вимог законодавства щодо надання послуг з вивезення побутових відходів.
 - (18) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуг з поводження з побутовими відходами у містах, селищах і селах визначено Правилами надання послуг з поводження з побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 року № 1070 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.03.2019 № 318).
 - (19) Відповідно до пункту 3 Правил надання послуг з поводження з побутовими відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2008 №1070 (зі змінами) (була чинною станом на 01.01.2020 та втратила чинність 15.08.2023 на підставі Постанови Кабінету Міністрів України № 835 від 08.08.2023), послуги з поводження з побутовими відходами надаються суб'єктом господарювання, визначеним органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах в установленому законодавством порядку виконавцем послуг з вивезення побутових відходів.
 - (20) Процедура підготовки та проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на певній території населеного пункту визначена Порядком проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 (постанова Кабінету Міністрів була чинною станом на 01.01.2020 та втратила чинність 30.08.2023 на підставі Постанови Кабінету Міністрів № 918 (918-2023-п) від 25.08.2023 (надалі – Порядок 1).
 - (21) Відповідно до пункту 4 Порядку 1 підготовка та проведення конкурсу забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або місцевою держадміністрацією у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом, виконавчим органом місцевого самоврядування суб'єкта співробітництва у формах, передбачених Законом України «Про співробітництво територіальних громад».
 - (22) Відповідно до пункту 55 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діяла до 01.05.2021) виключно на,

пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання визначення на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють у межах певної території збирання та перевезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.

- (23) Підпунктом 23 пункту «а» статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (в редакції, яка діє з 01.05.2021) передбачено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами.
- (24) Згідно зі статтею 35-1 Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає виконавця послуг з перевезення побутових відходів з певної території населеного пункту.

3.2. Закон України «Про управління відходами» та інші нормативно-правові акти, що є чинні

- (25) 09.07.2023 набув чинності Закон України «Про управління відходами» № 2320-ІХ від 20.06.2022, у зв'язку з чим Закон України «Про відходи» втратив чинність та були внесені зміни до інших законодавчих актів України.
- (26) Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3 Закону України «Про управління відходами» одним із основних принципів державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є формування конкурентного середовища у сфері управління відходами - суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами.
- (27) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами»:
- побутові відходи - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи;
 - послуга з управління побутовими відходами - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
 - суб'єкт господарювання у сфері управління відходами - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;
 - управління відходами - комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;
 - операції з управління відходами - збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів;

- збирання відходів - операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;
 - перевезення відходів - операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого.
- (28) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами», послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
 - (29) Частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами» визначено, що суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
 - (30) 15.08.2023 набули чинності Правила надання послуги з управління побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 (далі – Правила).
 - (31) Відповідно до пункту 6 Правил, суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами».
 - (32) 30.08.2023 набув чинності Порядок проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 (далі – Порядок 2).
 - (33) Згідно з пунктом 3 частини першої статті 17 Закону України «Про управління відходами», суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.
 - (34) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України «Про управління відходами» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері управління відходами належить, зокрема, визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
 - (35) Нормами статті 33 Закону України «Про управління відходами» передбачено, що виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами. Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги з управління побутовими відходами є адміністратор, він також укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів.
 - (36) Відповідно до пункту 2 Правил, виконавець послуги - суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
 - (37) Відповідно до пункту 1 Порядку 2, цей порядок визначає процедуру підготовки та

проведення конкурсу з визначення суб'єктів господарювання на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами на відповідній території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (надалі - конкурс).

- (38) Згідно з пунктом 2 Порядку 2, організатор конкурсу - виконавчий орган сільської, селищної, міської ради або місцева держадміністрація у разі делегування їй повноважень відповідними радами у порядку, встановленому законом.
- (39) Пунктом 4 Порядку 2 передбачено, що підготовка та проведення конкурсу забезпечується організатором конкурсу.
- (40) Враховуючи вищенаведене, реалізація Агрономічною сільською радою в особі виконавчого комітету Агрономічної сільської ради покладених на неї повноважень у сфері поводження з побутовими відходами має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (41) Отже, виконавці послуг із вивезення побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах з дотриманням державних норм і стандартів, зокрема:
 - до 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах виконавців послуг з вивезення побутових відходів вирішувалося виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, підготовка та проведення конкурсу мала забезпечуватися виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, відповідно до Порядку 1;
 - з 01.05.2021 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з вивезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад;
 - з 30.08.2023 питання щодо визначення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання, що здійснюють у межах певної території надання послуг з збирання та перевезення побутових відходів, підготовка та проведення такого конкурсу належить до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.
- (42) Таким чином, виконавці послуг із вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів повинні бути визначені на конкурсних засадах.

4. ОЦІНКА ДІЙ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

- (43) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи»:
- побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення;
 - тверді відходи - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням;
 - послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування;
 - послуги з поводження з побутовими відходами - послуги з вивезення, перероблення та захоронення побутових відходів, що надаються в населеному пункті згідно з правилами благоустрою території населеного пункту, розробленими з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту та затвердженими органом місцевого самоврядування;
 - поводження з відходами - дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію,

видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

- (44)** Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами»:
- побутові відходи - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи;
 - послуга з управління побутовими відходами - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
 - суб'єкт господарювання у сфері управління відходами - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;
 - управління відходами - комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;
 - операції з управління відходами - збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів;
 - збирання відходів - операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;
 - перевезення відходів - операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого
- (45)** Тобто, товаром у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є послуги з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів в межах території населених пунктів, які входять до складу території Агрономічної територіальної громади Вінницького району Вінницької області.
- (46)** Послуги з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками не є взаємозамінними з іншими видами послуг.
- (47)** На вимогу Відділення від 20.09.2023 № 72-02/945е Агрономічна сільська рада листом від 29.11.2023 № 467 (вх. № 72-01/2036 від 30.11.2023) повідомила, зокрема, наступне.
- (48)** Протягом 2020-2023 років суб'єкт господарювання з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на конкурсних засадах не визначався, конкурс щодо визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів протягом цього ж періоду не проводився.
- (49)** За інформацією Агрономічної сільської ради вивезення твердих побутових відходів на території Агрономічної територіальної громади здійснюється комунальним підприємством «Бохоничанка» ([REDACTED]) та товариством з обмеженою відповідальністю ЖЕК «Агрономічне» ([REDACTED])

- [REDACTED]).
- (50) Разом з тим, зазначені суб'єкти господарювання здійснюють вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів без визначення їх виконавцями послуг на конкурсних засадах.
 - (51) Листом від 18.03.2024 № 52 (вх. від 18.03.2024 № 72-01/637) Агрономічна сільська рада повідомила Відділення, зокрема, про те, конкурс на надання послуг зі збирання та перевезення побутових відходів протягом грудня 2023 року, січня-лютого 2024 року не проводився та місцевий план управління відходами для території населених пунктів, на які поширюються повноваження Агрономічної сільської ради, не затверджувався.
 - (52) Слід зазначити, що у роз'ясненнях, наведених у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 25.01.2024 № 1496/25/10-24 (вх. від 26.01.2024 № 70-01/64к) до Антимонопольного комітету України вказано, що *«територіальна громада в межах своєї компетенції вирішує питання місцевого значення, виходячи з інтересів громадян в частині управління побутовими відходами, та під час проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з управління побутовими відходами мають бути враховані положення регіонального та місцевого планів у разі їх затвердження»* (мова оригіналу).
 - (53) Тобто, протягом 2020-2023 років комунальне підприємство «Бохоничанка» та товариство з обмеженою відповідальністю ЖЕК «Агрономічне» надає послуги вивезення побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території Агрономічної сільської об'єднаної територіальної громади не за результатами проведеного конкурсу.
 - (54) Отже, часові межі ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів для мешканців багатоквартирних житлових будинків та приватного сектору, підприємств, установ та організацій визначаються як проміжок часу, протягом якого залишалась незмінною структура ринку, а саме: з 01.01.2020 року по 31.03.2024 року, протягом якого Агрономічна сільська рада (до 01.05.2021) та Агрономічна сільська рада в особі виконавчого комітету (з 01.05.2021) не проводила конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані. Така бездіяльність є триваючою у часі та не є припиненою.
 - (55) Слід відмітити, що протягом останніх п'яти років, конкурс на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів Агрономічною сільською радою чи виконавчим комітетом Агрономічної сільської ради не оголошувався та не проводився.
 - (56) Потенційними конкурентами на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів є суб'єкти господарювання, які мають достатню кількість власної або орендованої спецтехніки та працівників для збору та вивезення твердих побутових відходів, укладені договори із суб'єктами господарювання, що надають послуги з перероблення та/або захоронення побутових відходів або інші документи, які надають такому суб'єкту господарювання право на користування послугами сміттєзвалища чи об'єктів перероблення. Також необхідною умовою для надання послуг вивезення побутових відходів у багатоквартирній житловій забудові є наявність достатньої кількості контейнерів для збирання побутових відходів та наявність або можливість облаштування контейнерних майданчиків для їх розміщення.
 - (57) Конкурентними перевагами можуть бути новий технологічний спецавтотранспорт, можливість забезпечення роздільного збирання сміття, наявність обладнання для миття і дезінфекції контейнерів тощо.
 - (58) Також потенційними конкурентами є суб'єкти господарювання, які мають відповідні документи дозвільного характеру (ліцензії, декларації тощо), та можуть вважатися конкурентами нові суб'єкти господарювання, які прагнуть вступити на ринок з метою

надання послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів та мають бажання взяти участь у конкурсі з визначення виконавця цих послуг.

- (59) Так, суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів у близько розташованих населених пунктах і районах та можуть бути потенційними учасниками конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів на території населених пунктів, які входять до складу території Агрономічної територіальної громади є: приватне підприємство «Бравіс» (м. Жмеринка) (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), Тиврівський комбінат комунальних підприємств (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), комунальне підприємство «Комунсервіс» Липовецької міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), Комунальне підприємство «Немирівкомунсервіс» Немирівської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), комунальне підприємство «Комунсервіс» Літинської селищної ради (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), комунальне унітарне підприємство «ЕкоВін» (м. Вінниця) (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████), комунальне підприємство «Благоустрій міста Калинівка» (ідентифікаційний код юридичної особи – ██████████).
- (60) Отже, з такої кількості суб'єктів господарювання на ринку, деякі з них могли бути потенційними учасниками конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів та, у разі перемоги, надавати свої послуги споживачам Агрономічної територіальної громади Вінницького району Вінницької області.
- (61) Таким чином, суб'єкти господарювання - виконавці зазначених послуг з інших близько розташованих населених пунктів та районів, за бажанням могли б брати участь у конкурсі на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які входять до складу Агрономічної територіальної громади, де могли бути один для одного потенційними конкурентами.
- (62) Отже, Агрономічною сільською радою (з 01.01.2020 до 01.05.2021) Агрономічною сільською радою особі виконавчого комітету (з 01.05.2021) всупереч вимогам законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи» та Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173 «Питання надання послуг з вивезення побутових відходів» та Закону України «Про управління відходами», Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918, не запроваджено в межах Агрономічної територіальної громади принципи державної політики у сфері поводження з відходами, зокрема, не вжито заходів щодо оголошення та проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення побутових відходів на території об'єднаної територіальної громади, та, як наслідок, не визначено на конкурсних засадах виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів громади.
- (63) Згідно зі статтею 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (64) Частиною першою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності, здійснення заходів щодо демонополізації економіки, фінансової, матеріально-технічної, інформаційної, консультативної та іншої підтримки суб'єктів господарювання, які сприяють розвитку

- конкуренції, здійснюється органами державної влади, органами місцевого самоврядування та органами адміністративно господарського управління та контролю.
- (65) Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції», органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (66) Отже, органи місцевого самоврядування повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкурентного середовища на ринках послуг у сфері поводження з побутовими відходами, визначаючи у порядку, встановленому законодавством, на конкурсних засадах, виконавців послуг з вивезення побутових відходів.
- (67) Проведення конкурсу з визначення виконавців послуг з вивезення побутових відходів стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня якості даних послуг.
- (68) Конкурс, по своїй суті - це конкурентний спосіб надання права на вивезення побутових відходів. Очевидно, що основною метою проведення таких конкурсів, є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг, які спроможні забезпечувати належну якість обслуговування споживачів.
- (69) Відповідно до пункту 3 Порядку 1, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері поводження з побутовими відходами, а також, які можуть забезпечити виконання обов'язків, визначених у статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII, що набрав чинності 01.05.2019). При цьому, будь-яких інших обмежень щодо участі у такому конкурсі вказаний Порядок не містить, а, отже, конкурс є відкритим для всіх претендентів.
- (70) Відповідно до пункту 3 Порядку 2, учасниками конкурсу можуть бути суб'єкти господарювання, установчими документами яких передбачено провадження діяльності у сфері управління побутовими відходами. Кількість учасників конкурсу не обмежується.
- (71) Таким чином, не проведення, всупереч вимогам чинного законодавства, конкурсу з надання послуг з вивезення побутових відходів є недопущенням певних осіб, які мали (мають) намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на ринку надання послуг з вивезення твердих побутових відходів.
- (72) Надання права здійснювати вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів без участі у конкурсі звільняє суб'єктів господарювання від потреби пропонувати для здобуття права на надання такої послуги, кращі умови її надання, тобто використовувати власні досягнення для отримання переваг порівняно з іншими суб'єктами.
- (73) Застосування принципів конкуренції, як вирішального фактору розвитку ринкової економіки для органів виконавчої влади і місцевого самоврядування полягає у встановленні прозорих процедур проведення конкурсів, тендерів, з залученням якомога більшого кола учасників.
- (74) Створення конкурентного середовища у сфері поводження з побутовими відходами у свою чергу призводить до активізації ринку, посилення конкуренції між суб'єктами господарювання та, як наслідок, до закупівлі товарів, робіт, послуг найвищої якості за найнижчою ціною.
- (75) Заохочення конкуренції як вирішального фактору розвитку ринкової економіки є завданням державної конкурентної політики загалом. На виконання цього завдання мають бути спрямовані дії та рішення всіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування та всіх державних установ. Однак, окремі державні органи та адміністративні інституції можуть встановлювати правила господарської поведінки з метою забезпечення галузевих чи регіональних інтересів, не враховуючи при цьому

завдань конкурентної політики та вимог законодавства, які спрямовані на загальнодержавні інтереси країни.

- (76) Виконання органом місцевого самоврядування повноважень щодо проведення конкурсу з визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів може забезпечити реальну конкуренцію між учасниками, де переможцем конкурсу можна стати тільки за умови представлення найбільш привабливої пропозиції. При цьому, організатор конкурсу, як представник всієї територіальної громади, може отримати товар (послугу) за звичайною ринковою ціною, або навіть нижчою (оскільки для забезпечення перемоги учасник має пропонувати більш дешеві товари (послуги), ніж в інших учасників).
- (77) Відповідно до частини четвертої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюється Антимонопольним комітетом України.
- (78) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (79) Недопущення конкуренції - будь-яка ринкова поведінка, що заважає появі нової конкуренції або нових конкурентів. Джерелом нової конкуренції може бути створення нових ринків в результаті науково-технічних досліджень та розробок, поява нових товарів (послуг) або отримання потенційними конкурентами доступу до вже існуючих ринків, або розширення сфери діяльності існуючих конкурентів, наприклад, шляхом створення нових потужностей або більш повного використання існуючих виробничих потужностей, які не використовувалися раніше, або за рахунок збільшення обсягів реалізації товарів (послуг).
- (80) Недопущення конкуренції полягає у негативному впливі на потенційну конкуренцію, внаслідок чого вона не може стати реальною конкуренцією.
- (81) Бездіяльність Агрономічної сільської ради в особі її виконавчого комітету, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, може призвести до недопущення змагальності між суб'єктами господарювання за право входу на відповідний ринок завдяки власним досягненням.
- (82) Отже, бездіяльність Агрономічної сільської ради до 01.05.2021, а з 01.05.2021 - Агрономічної сільської ради в особі виконавчого комітету, яка полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50, частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з вивезення твердих побутових відходів/збирання та перевезення побутових відходів.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про

захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482), зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

Агрономічній сільській раді Вінницького району Вінницької області в особі її виконавчого комітету ([REDACTED]) припинити бездіяльність, що полягає у непроведенні конкурсу на визначення виконавця послуг з збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, які їй підпорядковані, та містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - антиконкурентні дії органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до недопущення конкуренції на ринку послуг з збирання та перевезення побутових відходів в територіальних межах Агрономічної територіальної громади Вінницького району Вінницької області, шляхом проведення конкурсу на визначення виконавця послуг з збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів Агрономічної територіальної громади.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **60-денний строк** з дня їх одержання.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК